

Політика послідовного сприяння розвитку конкурентних відносин стала одним із важливих чинників, що забезпечили за два останні роки високі темпи економічного зростання, стабільність національної грошової одиниці, позитивні зрушення у сфері життєзабезпечення населення, поступове покращення його добробуту.

Конкуренція є необхідною і визначальною умовою нормального функціонування ринкової економіки. Явище конкуренції має свої плюси й мінуси. До позитивних рис можна віднести: активізацію інноваційного процесу, гнучке пристосування до попиту, висока якість продукції, високу продуктивність праці, мінімізацію витрат, реалізацію принципу оплати праці за її якістю й кількістю, можливість регулювання з боку держави. До негативних наслідків – те, що перемога одних супроводжується тяжкою, а подекуди катастрофічною поразкою інших, застосування нечесних прийомів, надмірна експлуатація природних ресурсів, екологічні порушення тощо.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Странчук С.І., к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту і адміністрування Національного фармацевтичного університету
Кобернюк К.Ю., студентка 6 курсу спеціальності «Адміністративний менеджмент» Національного фармацевтичного університету*

Кризовий стан енергетики країни вимагає прийняття термінових рішень, насамперед, щодо генерування електроенергії, де кризові явища набули найбільшої гостроти через відсутність необхідних капітальних вкладень. Значна частина основного обладнання електричних станцій України відпрацювала встановлений стандартами термін їх роботи (ресурс): 96% обладнання ТЕС – свій проектний ресурс, 73% – перевищило граничний. Всі АЕС України повністю відпрацюють свій розрахунковий ресурс до 2026 року.

Заміна такої кількості обладнання на нове в короткі терміни неможлива. Понад те заміна в широких масштабах обладнання електростанцій не завжди є економічно та практично доцільною.

В усіх країнах світу найважливіша проблема електроенергетики на найближчі 15-20 років полягає в подовженні надійної та ефективної експлуатації електрогенеруючого обладнання понад терміни, визначені стандартами та іншими нормативними документами. З огляду на це даний напрям роботи має стати головним напрямком державної стратегії розвитку енергетики та енергомашинобудування і суміжних галузей.

Об'єктом для дослідження було обрано господарську діяльність одного флагманів світового енергомашинобудування ПАТ «Турбоатом», що за період 2009-2014 рр. збільшило обсяг реалізації продукції в 4 рази. А за підсумками 2015 року чистий прибуток на підприємстві зріс в 2,6 рази до 2014 року - до 1 млрд 632,8 млн. грн. [2]. Підприємство на 75% належить державі, тому

основні стратегічні рішення щодо вибору вектору діяльності приймаються на найвищому рівні країни.

Окрім продукції загальнодержавного значення, підприємство також орієнтоване на виробництво турбіни малої потужності для котельень – від 500 кВт до 3-5 МВт. Вартість серійного блока потужністю 1000 кВт – \$450 тис. Потреба в таких енергоблоках у комунальних котельнях і промисловості становитиме 200 одиниць. При цьому установці такого блока для подовження терміну роботи котлів має передувати їх модернізація згідно з техніко-економічним обґрунтуванням.

Згідно з базовим сценарієм рівень генеруючих потужностей АЕС до 2030 року буде збережено за рахунок подовження ресурсу діючих енергоблоків на 10 років та введення нових енергоблоків на заміну тих, що відпрацювали свій ресурс [1].

Для забезпечення виробництва необхідної кількості енергетичного обладнання при проведенні маловитратної модернізації та створення конкурентоспроможного нового обладнання необхідно провести реконструкцію енергомашинобудівного комплексу, але цьому має передувати дослідження впливу факторів зовнішнього середовища політичні, економічні, демографічні, соціальні, науково-технічні, культурні, природні. Всі з розглянутих зовнішніх факторів впливають на діяльність ПАТ «Турбоатом», та кожен з них має як позитивний так і негативний вплив.

При розробці стратегічного плану розвитку ПАТ «Турбоатом» на найближчий період, слід врахувати, що в структурі власності 75% належить державі, тож стратегічно важливе для країни підприємство перебуває під жорстким контролем, а фінансовий план підприємства щорічно затверджує Кабінет міністрів України.

Основним вектором подальшого розвитку є освоєння європейського ринку та утримання налагоджених зв'язків з країнами Азії. Підприємство співпрацює з 45 країнами, питома вага експорту в структурі реалізації за 2014 рік склала 49,1%. Для забезпечення конкурентоспроможності на національному ринку ПАТ «Турбоатом» розробив турбіни потужністю 200МВт, тоді як основними модернізаторами даних турбін були російські конкуренти.

В процесі розробки прогнозу доцільно притримувались стабільного структурного співвідношення товарної продукції в обсягах реалізації, що є по факту малоймовірним чинником і потребує додаткових прогнозних розрахунків.

Отже, в цілому можна спрогнозувати суттєві зростання обсягів реалізації продукції ПАТ «Турбоатом», адже у керівництва підприємства є рішучі наміри вийти на європейський ринок зі своєю продукцією, де воно може успішно конкурувати із зарубіжними партнерами. Щорічне зростання обсягів реалізації становить приблизно 12%, чисельності працюючих на рівні 0,5-10%, фонду оплати праці – на 4-12% [2]. Звичайно ситуація на внутрішньому ринку України ускладнюється воєнними діями на Донбасі, деякі замовники маючи налагоджені контакти з ПАТ «Турбоатом» на сьогодні є неплатоспроможними. Але враховуючи високий відсоток експорту на рівні 50-60% в обсягах реалізації

та відносно високий відсоток вітчизняних комплектуючих та матеріалів (на рівні 60%) в собівартості продукції, підприємство може утримувати позиції світового лідера на ринках енергомашинобудівного комплексу. Особливу увагу при цьому надаючи питанням модернізації турбін, що були встановлені раніше та розробці турбін нового покоління.

Використана література:

1. Розпорядження Кабміну Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року від 24.07.2013 № 1071-р - Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13/para3#n3>

2. Звітність ПАТ «Турбоатом». Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.turboatom.com.ua/investors/reports/index.html>

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЕКТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНИХ СИСТЕМ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Сумець О.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства
Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»*

Постановка проблеми. Нині економіка України переживає тяжкі часи. Це зумовлено великою кількістю чинників. Але основним із них є криза, що охопила країну наприкінці 2008 р. й продовжується дотепер. Це призвело до того, що організації постійно знаходяться в стані пошуку шляхів подолання наслідків кризи й утримання стійкого положення на ринку. А тому, як свідчить практика, за останні роки топ-менеджмент підприємств, фірм і компаній став приділяти вельми велику увагу питанням створення нових, удосконалення й подальшого розвитку існуючих операційних систем. Вчені й практики одноставні в думці про те, що для подолання кризи й досягнення продуктивної роботи підприємств необхідним є комплексний проект покращень, в якому органічно повинні сполучатись всі сучасні новітні технології і операційна стратегія. Для успішної реалізації останньої необхідною умовою є створення ефективних операційних систем підприємств, що організуються вперше та удосконалення операційних систем підприємств, що реально функціонують і мають вже сформовану економічну систему.

Формалізація операційних систем як ключових будь-якого підприємства базується на вирішенні комплексу відповідних завдань. У рішенні цієї проблеми першочерговим завданням для дослідників є відпрацювання спершу детального алгоритму створення операційної системи на підприємстві з урахуванням його економічної системи, що вже сформувалася.

Аналіз чисельної кількості публікацій, що висвітлюють проблематику операційного менеджменту, дозволяє вказати на невирішеність проблеми, що досліджується. Автори значної кількості публікацій описують і аналізують аналогову модель операційної системи, основні її підсистеми та функції і не торкаються питання алгоритму проектування чи створення останньої.

Виклад основного матеріалу. Якщо сканувати функціонування операційної системи сучасного підприємства, то остання вбирає в себе повну виробничу